

KRONIKA POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO CHRONICLE OF THE GEOLOGICAL SOCIETY OF POLAND

ANDRZEJ KUBICZ

(1933 – 2004)

Przed dwoma laty pożegnaliśmy zmarłego 11 marca 2004 roku dr inż. Andrzeja Kubicza, wieloletniego członka Polskiego Towarzystwa Geologicznego, emerytowanego adiunkta Zakładu Złóż Surowców Skalnych AGH, doskonałego nauczyciela akademickiego, który umiejętnie wykorzystywał swoją wiedzę z zakresu ceramiki i geologii.

Urodził się 6 maja 1933 r. w Krakowie. Studia na Wydziale Ceramicznym AGH ukończył w 1956 r. i podjął pracę w Katedrze Złóż Surowców Skalnych AGH, równocześnie studiując geologię na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym tej Uczelni, uzyskując w 1961 r. dyplom geologa górniczego. Dzięki bardzo dobremu przygotowaniu z zakresu chemii, spełnił ważną rolę w pracach prowadzonych w Katedrze, gdzie zajmował się badaniami nad kwasoodpornością piaskowców, których rezultaty zostały opublikowane w monograficznej pracy *Kwasoodporność piaskowców gór Świętokrzyskich i Dolnego Śląska na tle ich własności petrograficznych*. W rozwoju naukowym młodego asystenta z upływem czasu wyraźnie wzrasta zainteresowanie geologią. Wśród prac zdecydowanie nastawionych na inżynierię materiałową dotyczących wyrobów wysokoogniotwałych, wermikulitu, czy też kwestii wypalania wyrobów chromitowo-magnezytowych pojawiają się też publikacje dotyczące potrzeby uporządkowania eksploatacji wapieni na obszarze Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Jego praca doktorska, w której zajął się skałami serpentynitowymi okolicy Grochowej i Braszowic, jest wspaniałym przykładem połączenia posiadanej wiedzy z dwóch dziedzin. Wnikliwe obserwacje terenowe i petrograficzne opracowanie prób świadczą o dużych umiejętnościach geologiczno-petrograficznych, zaś interpretacje składu chemicznego na tle układów równowag fazowych, jak też i rozważania na temat możliwości surowcowego wykorzystania opracowywanych skał miały swój początek w ceramicznych zainteresowaniach autora. Połączenie nabytych przez dr Kubicza umiejętności dawały mu doskonale przygotowanie w zakresie działalności naukowej i prowadzenia dydaktyki związanej z problematyką wykorzystania surowcowego kopalni skalnych.

Z biegiem lat problematyka geologiczna coraz silniej stawała się przedmiotem zainteresowań dr Kubicza. Zajął się petrografią skał węglanowych i ich znaczeniem surowcowym, a Jego ceramiczne wykształcenie dało o sobie znać w szeregu publikacjach

poświęconych kwestiom możliwości ich wykorzystania jako materiałów ogniotwałych. Dr Kubicz zebrał bogate materiały dotyczące rozwoju wapieni triasu opolskiego. W latach siedemdziesiątych, w zakresie znajomości tych utworów, należał do osób najbardziej kompetentnych w Polsce, co znalazło swój wyraz w materiałach Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego na Opolszczyźnie, a także w innych, licznych publikacjach o bardzo zróżnicowanym zakresie tematycznym. Są wśród nich bardzo, jak na owe lata, nowoczesne prace sedimentologiczne, dotyczące diagenety i epigenety, jak też i o charakterze surowcowym. Trzeba tu podkreślić, że był On redaktorem i głównym wykonawcą monumentalnego opracowania geologiczno-surowcowego Opolskiego Okręgu Eksploatacji Surowców Skalnych. Dzieło to pozostało niestety wśród materiałów archiwalnych, ale do dziś zachowało swą wartość i może być podstawą do wszelkich prac poszukiwawczych jak też i dla planowania przestrzennego, tym bardziej, że podstawowe mapy tego atlasu zostały wykonane w podziale 1:25000.

Posiadane przez dr Kubicza materiały terenowe, wyniki badań petrograficznych i chemicznych, a także właściwości fizyczno-mechanicznych, dawały pełne możliwości dla dokonania syntezy rozwoju utworów węglanowych triasu Opolszczyzny. Prace w tym zakresie były już silnie zaawansowane. Wtedy zdarzył los, nieszcześnie dla doktora. Rodzinna tragedia spowodowała zmianę w Jego ocenach różnych wartości w życiu, zmianę hierarchii wagi różnych ludzkich działań. Wydaje się, że nie znajdował w sobie wystarczająco silnej motywacji, aby powrócić do zebranych materiałów. Po latach, wtedy kiedy już było więcej czasu, kiedy przeszedł na emeryturę, pojawiła się ciężka choroba, której długi czas się nie poddawał i z którą walczył wykazując czasem zadziwiająco w takiej sytuacji poczucie humoru.

Po ceramice i geologii trzecią pasją Andrzeja Kubicza była historia i zabytki Krakowa, Jego miasta rodzinnego, miasta którego na dłużej nie opuścił przez całe życie. Był dyplomowanym przewodnikiem krakowskim. Te pasje udało się doktorowi połączyć w czwartej jego pasji, jaką było nauczanie. Przygotował wykład *Kamień w architekturze Krakowa*, w którym połączył geologię, historię miasta ze znajomością materiałów kamiennych, a także różnych odmian cegły. Ten właśnie wykład cenil sobie szczególnie, a był to wykład nieobowiązkowy, fakultatywny, mimo to bardzo chętnie wybierany przez studentów. Właśnie ten wykład stał się załącznikiem dla otwarcia na dwóch Wydziałach AGH: Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska oraz Górnictwa i Geomechaniki specjalności *Kamień i kamieniarstwo w architekturze i budownictwie*. Część geologiczna tej specjalności jest prowadzona w macierzystej Katedrze śp. dr inż. Andrzeja Kubicza.

Dr Kubicz lubił uczyć, ta działalność wyraźnie go pociągała i nigdy nie nużyła. To było wyczuwalne w sposobie prowadzenia przez Niego wykładów i ćwiczeń. Ukończenie dwóch fakultetów i zdobyte doświadczenie stworzyło mu doskonałe podstawy do prowadzenia bardzo zróżnicowanych tematycznie zajęć dydaktycznych w zakresie surowców mineralnych. Od początku swej pracy jako asystent prowadził różnego rodzaju ćwiczenia ze studentami Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego, później nazwanego Wydziałem Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, a także Wydziałów: Górniczego, Wiertniczo-Naftowego, Geodezji oraz w latach 1958-1964 także na Wydziałach Lądowym i Wodnym Politechniki Krakowskiej. Pod Jego kierunkiem wykonanych zostało prawie 40 prac magisterskich, z których duża część została oceniona na bardzo dobrze, a są wśród nich prace wybitne,

które z powodzeniem mogłyby się znaleźć wśród prac doktorskich.

Dr inż. Andrzej Kubicz wniósł znaczący wkład w rozwój Wydziału a przede wszystkim Katedry Złóż Surowców Skalnych, w której przepracował 42 lata – całe swoje zawodowe życie. Bez Jego działalności naukowej i dydaktycznej byłaby to inna Katedra i inni byliby jej wychowankowie. Jego postać na długo pozostanie w naszej pamięci i w pamięci jego studentów.

Jan Bromowicz

Ważniejsze spośród ponad 40 publikacji naukowych dr inż. Andrzeja Kubicza

- Kamiński, M. & Kubicz, A., 1962. Kwasoodporność piaskowców Gór Świętokrzyskich i Dolnego Śląska na tle ich własności petrograficznych. *Biuletyn Instytutu Geologicznego*, 178.
- Kubicz, A., 1965. Oddziaływanie atmosfery wypalania na własności fizyczne krajowych wyrobów chromitowo-magnezytowych. *Zeszyty Naukowe AGH, Ceramika*, 6.
- Kubicz, A., 1966. Zmienność petrograficzna skał serpentynitowych okolicy Grochowej i Braszowic. *Archiwum Mineralogiczne*, 26 (1, 2).
- Kubicz, A., 1967. Wstępne badania wapieni metodą ultradźwięków. *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Oddziału PAN w Krakowie*, lipiec-grudzień 1967.
- Kubicz, A., 1968. Niektóre właściwości technologiczne krajowych skał perydotytowo-serpentynitowych. *Przegląd Górniczy*, 24.
- Dzūłyński, S. & Kubicz, A., 1971. Recrystallized and disaggregated limestones in the Triassic of Silesia. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Geologicznego*, 61.
- Kubicz, A., 1971. Charakterystyka surowców krzemianowo-magnezowych na podstawie stopnia wysycenia. *Zeszyty Naukowe AGH, Geologia*, 14.
- Kielski, A. & Kubicz, A., 1973. Wpływ tekstury i mikrotekstury na niektóre własności klinkierów wapiennych. *Zeszyty Naukowe AGH, Zeszyt specjalny*, 45.
- Kamiński, M. & Kubicz, A., 1974. Problem wapieni z obszaru Polski jako surowca do produkcji wyrobów ogniotrwałych. *Materiały Ogniotrwałe*, 26 (1).
- Kotlicki, S. & Kubicz, A., 1974. Trias Śląska Opolskiego. W: Rutkowski, J. (red.), *Przewodnik XLVI Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego, Opole, 12-14 września 1974*. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa: 18-26.
- Dzūłyński, S. & Kubicz, A., 1975. Storm accumulations of brachiopod shells and sedimentary environment of the Terebratula Beds in the Muschelkalk of Upper Silesia (Southern Poland). *Rocznik Polskiego Towarzystwa Geologicznego*, 45.
- Kubicz, A. & Kielski, A., 1976. Ocena krajowych złóż wapieni jako surowców do produkcji wapiennych materiałów ogniotrwałych. *Prace Komisji Ceramicznej Oddziału PAN w Krakowie, Ceramika*, 25.
- Kubicz, A., 1977. Racjonalna gospodarka złożami wapieni w Polsce. *Zeszyty Naukowe AGH, Sozologia i Sozotechnika*, 8.
- Kubicz, A., 1994. Możliwości wykorzystania skał perydotytowo-serpentynitowych towarzyszących złożu magnezytu w masywie Grochowa-Braszowic. *Górnictwo Odkrywkowe*, 36 (6).